

Дражен Тупањанин

*Бесједа изговорена у цркви св. Арханђела у Требињу у 24. недјељу њо
Педесетници, 5. децембра 2021.*

СЛОВО О ПУТУ УЧЕНИКА ЗА ЕМАУС, О ИСЦЈЕЉЕЊУ КРВОТОЧИВЕ ЖЕНЕ И ВАСКРСЕЊУ КЋЕРИ ЈАИРОВЕ

У име Оца и Сина и Светога Духа,

Свака света Литургија, драга браћо и сестре, личи на једну епизоду из Јеванђеља која се зове „Пут за Емаус“, и о томе ће данас на почетку ове бесједе бити ријечи. Ради се, наиме, о једном догађају о коме читамо у 24. глави Јеванђеља од Луке, који отприлике иде овако:

Господ Исус је страдао и васкрсао. Неке жене су у недјељно јутро биле на гробу и дошле су апостолима. Међутим, то што су оне апостолима рекле није се чинило вјероватним. Апостоли су мислили да оне бунцају, да су ван себе од свих оних потреса који су се догађали предходних дана. И онда, двојица ученика Христових, од којих се једноме помиње и име - звао се Клеопа,- док се за другог сматра по предању да је био апостол Лука - иду из Јерусалима у мјесто Емаус. Пјешаче и невесели су пошто се десило све што се десило. Рекох, Господ је пострадао, гласови о васкрсењу нису јасни и више се чине као бунцање и као говор неких људи који не знају шта причају. Но, догађа се да Исус њима прилази, васкрсли Исус, и хода с њима, али они га нису препознали, што је по себи врло занимљиво и вриједно пажње. Он их пита што сте тако невесели, а они кажу, „зар си ти једини странац у овоме граду и да не знаш шта је све било“. Он онда иде с њима све до ноћи и тумачи им Писма, о томе да је Месија требало да пострада, дакле све из Старог завјета, из Закона, од пророка - о ономе што су говорили други о сину човјечијем,

о слуги господњем који страда - из псалама, и тако даље. На крају тога дана, чинило се да Он хоће да иде даље, но они кажу „уђи са нама“. Спаситељ онда преломи хљеб за вечером, након чега ученици препознају да је то њихов Учитељ, а Он од тога часа постаје невидљив за њих.

Препричао сам вам како тај догађај бива описан у Јеванђељу, што свакако не може да замијени читање о томе, па препоручујем да прочитате сами, у тој 24. глави Јеванђеља од Луке. Ако се питате због чега вам ово наводим, рећи ћу да сам то одлучио зато што свака света Литургија на којој се ми нађемо личи на овај пут. Видимо два битна елемента пута за Емаус: први елемент је објашњавање Писма. Наиме, Исус са њима ходи цијели дан, и објашњава им Писма – а кад кажем Писмо мислим на Свето писмо, на Библију - шта је требало да се збуде, шта су говорили пророци, како ствари ту заиста стоје. И други елемент, када Он преломи хљеб, што ће рећи причести их.

Како то овај догађај личи на Литургију?

Врло једноставно. Литургија Православне Цркве има два дијела, најопштије речено. Први дио зове се литургија ријечи, у коме дијелу читамо Свето писмо, као што је управо био случај, и тумачимо га. Значи, последице читања имамо тумачење, објашњавамо како то ово што смо читали има везе с нама. На крају Литургије се причестимо, и то је начин да се Господ препозна као васкрсли спаситељ. Видите, ни његови ученици последице васкрсења нису могли другачије да Га препознају, зато што је стварност васкрсења нешто што је невидљиво за људске очи уколико нам Он не отвори Писма и уколико се не причестимо. Само у том случају, то јест ако смо и ми на путу за Емаус, као ова двојица од ученика - а јесмо сваки пут кад дођемо на Литургију - сваки пут је то тај пут који је Лука описивао - то се нама догађа. Слушамо Ријеч Божију и на крају ломимо хљеб причешћујући се призивајући претходно Духа Светог да освети дарове и да они постану Тијело и Крв Христова, као што га од почетка призивамо да нас упуту у разумијевање Ријечи Божије. Ето тако ми постајемо Тијело и Крв Христова, постајемо Црква. Христос је, како смо чули, невидљив за ученике последице тога. Због чега је тако? Зашто Га они више не виде сада када коначно знају ко је странац који им је све успут тумачио? Не виде га јер нема потребе да Га виде! Када се причестимо, ми смо позвани да Га видимо једни у другима. Стога, двојица ученика су од тада морали да виде васкрслог Исуса један у другом, као што смо и ми позвани. То је оно што је важно не заборавити, да смо

сви ми, хришћани и хришћанке, у овом свијету на путу за Емаус, те да нам се управо то догађа, да препознајемо Исуса Христа као спаситеља свијета и прослављеног Сина Божијег у Писму светом и тако што при-мамо Његово Тијело и Његову Крв. То је света Литургија!

Данас су нам, опет из Јеванђеља од Луке, предочени и описи два излијечења, исцјелења крвоточиве жене и васкрсење кћери Јаира, старјешине синагоге. Шта је заједнички називник за оба ова догађаја? Можемо рећи да је то смјерност, да је то понизност. Поред понизности, ова жена била је и веома храбра и одлучна да се у мноштву, у гужви, домогне Исуса и да га додирне са вјером. Показала је велику храброст због тога што она није смјела да додирује људе у том стању кад жена има течење крви. Притом, овдје очигледно није ријеч напросто о менструалном циклусу, јер се каже да је дванаест година непрекидно била у болесна овом болешћу. И у мјесечном изливању крви, што је природно, у времену Старог завјета жене се нису дотицале никога, јер се то сматрало нечистим. Читајте о томе у трећој књизи Мојсијевој, у 15 глави, ако вас интересује каква су та правила била. Ова несрећна жена била је искључена из заједнице зато што је била непрекидно нечиста. У том стању она се храбро пробија, додирује људе, очигледно се лакта и ризикује много, али се коначно са вјером дохвати Христа. И бива излијечена. Величанствена сцена! Уз то, наш Спаситељ показује једну нарочиту бригу за њу. Примијетите, Он иде код старјешине синагоге зато што му је кћерка болесна. Иде код првог човјека града, па се окреће се и даје предност једној жени крвоточивој, одбаченој. Примијетите детаље - креће да излијечи, односно да се сусретне са смрћу кроз Јаирову кћер. Имамо дакле кћер богатог и угледног човјека, а он у тој нужди и свем том мноштву које Га је притискало одасвуд застаје, посвећује се крвоточивој жени и каже, „кћери вјера твоја спасла те је“. Као да каже, „моје кћери су прије свега оне које су одбачене“. На по-сљетку, видимо да исцјелеује и Јаирову кћер и показује се као истински Господар живота и смрти!

Још је дампут, добра вијест спасења у нашим ушима одјекује тако да нам буди наду у нашим немоћима, да нам буди наду у нашим одбаченостима, да нам буди наду у нашој смрти! Смрти која нас очекује - али ако већ сада умремо са Христом - онда додир смрти за нас није последња ријеч. То је добра вијест пута за Емаус, то је добра вијест ове свете Литургије, то је добра вијест овог светог јеванђеља. То је најважнија вијест неба и земље!

Нека нас све обасја истина благе вијести јеванђеља, и нека Христос у срцима нашим Духом Светим пробуди вјеру коју је имала ова крвоточива жена. Да нам подари и храбрости и одлучности - али и понизности - да паднемо пред Његове ноге као што је то учинио овај старјешина зборнице, јер тако, падајући пред Христове ноге, ми проналазимо себе у оном пуном формату у коме Бог жели да постојимо, у заједници љубави с Њим, а то значи и са свим другим људима. Ако Га и не видимо тјелесно, не заборавимо на свети задатак да Га видимо у сваком другом човјеку, као што је то био и случај са актерима првог описа, који су након причешћа Господа изгубили из вида и добили задатак, као и сви ми, да га препознамо једни у другима.

Ево, литургију ријечи - први дио пута за Емаус - довршавамо полако. Крећемо сада у узношење дарова и ломљење хљеба. Да нас Бог Духом својим благослови да тај пут буде пут нашег живота! Пут у нашу вјечност са Христом!

Амин.